

Αντιπροσωπεία της Εκκλησίας της Ελλάδος στη Λαύρα του Αγίου Σεργίου

[gallery]

Τις Θεολογικές Ακαδημίες Μόσχας και το εργοστάσιο εκκλησιαστικών ειδών «Σόφρινο» επισκέφθηκε στις 29 Μαΐου 2012 η αντιπροσωπεία της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ελλάδος.

Τη συνοδεία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος Ιερωνύμου απάρτισαν οι Μητροπολίτες: Δωδώνης Χρυσόστομος, Ελασσώνος Βασίλειος, Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων Νήσων Νεκτάριος, Γλυφάδος Παύλος, Εδέσσης, Πέλλης και Αλμωπίας Ιωήλ, Θήρας, Αμοργού και Νήσων Επιφάνιος, Ζιχνών και Νευροκοπίου Ιερόθεος, Κυθήρων και Αντικυθήρων Σεραφείμ, ο Επίσκοπος Διαυλείας Γαβριήλ, Αρχιγραμματεύς της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, ο Επίσκοπος Χριστιανουπόλεως Προκόπιος, ο Γραμματέας της Συνοδικής Επιτροπής Προσκυνηματικών Περιηγήσεων Αρχιμανδρίτης Σπυρίδων Κατραμάδος, ο Αρχιδιάκονος Επιφάνιος Αρβανίτης και υπάλληλοι συνοδικών ιδρυμάτων της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ελλάδος. Από την πλευρά της Ρωσικής Εκκλησίας τον κ. Ιερώνυμο συνόδευσαν ο Επίσκοπος Ποντόλσκ Τύχων, Διευθυντής της Οικονομικής Υπηρεσίας του Πατριαρχείου Μόσχας, ο πρωθιερέας Ίγκορ Γιακιμτσούκ, Γραμματέας του ΤΕΕΣ επί των διορθοδόξων σχέσεων, υπάλληλος της υπηρεσίας του πρωτοκόλλου του ΤΕΕΣ ιερέας Μιχαήλ Μποντάνωφ και στέλεχος της Γραμματείας του ΤΕΕΣ επί των διαορθοδόξων σχέσεων κ. Β. Μαμόνωφ.

Στην είσοδο της Λαύρας ο Μακαριώτατος κ. Ιερώνυμος έγινε δεκτός από τον ηγούμενο Αρχιεπίσκοπο Σέργκιεφ Ποσάντ Θεόγνωστο, τον Πρύτανη των Θεολογικών Σχολών Μόσχας Αρχιεπίσκοπο Βερεγιάς Ευγένειο, τον Επίσκοπο Αμούρ και Τσεγκντομυν Νικόλαο, αδελφούς της Μονής.

Ο Αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος με τη συνοδεία του μετέβησαν στον Ιερό Ναό Αγίας Τριάδος όπου ασπάσθηκαν τα τιμία λείψανα του κτήτορος της Μονής Αγίου Σεργίου Ραντονέζ και άλλα ιερά κειμήλια. Εν συνεχεία ο Προκαθήμενος της Εκκλησίας της Ελλάδος ξεναγήθηκε στο Καθολικό Κοιμήσεως της Θεοτόκου, όπου φυλάσσονται τιμία λείψανα των Αγίων Ιννοκεντίου Μόσχας και Οσίου Μαξίμου του Γκραικού.

Εκ μέρους της αδελφότητας ο Σεβασμιώτατος κ. Θεόγνωστος καλωσόρισε τον Αρχιεπίσκοπο Ιερώνυμο ευχαριστώντας για την επίσκεψή του στη Λαύρα.

Αμέσως μετά η αντιπροσωπεία της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ελλάδος επισκέφθηκε τη Θεολογική Ακαδημία Μόσχας, όπου ο Αρχιεπίσκοπος Βερεγιάς Ευγένειος καλωσόρισε τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Ιερώνυμο στο χώρο του παλαιότερου εκπαιδευτικού ιδρύματος της Ρωσίας.

Ακολούθησε η ομιλία του Αρχιεπισκόπου Ιερωνύμου προς τους παρόντες καθηγητές και ιεροσπουδαστές της Ακαδημίας:

«Σεβασμιώτατε Αρχιεπίσκοπε Βερέγιας κ. Εύγένιε, σεβαστοί Πατέρες καί κύριοι Καθηγητές, αγαπητοί σπουδαστές καί σπουδάστριες,

*«Ὁ δὲ ἡμέτερος παιδαγωγὸς ἅγιος Θεὸς Ἰησοῦς, ὁ πάσης τῆς ἀνθρωπότητος καθηγε-
μῶν λόγος, αὐτὸς ὁ φιλόανθρωπος Θεὸς ἐστὶ παιδαγωγός».*

Μέ τόν λόγο αὐτό, ὁ ὁποῖος ἀνήκει στή σπουδαία μορφή τῶν ἀπαρχῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, τοῦ Κλή-
μεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως, ἑνός ἀπό τούς θεμελιωτές τῆς πρώτης Σχολῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ, τῆς
Κατηχητικῆς Σχολῆς τῆς Ἀλεξανδρείας, σᾶς ἐκφράζω τήν χαρά καί τήν βαθύτατη συγκίνησή μου,
καθώς βρίσκομαι στό ἱερό καθίδρυμα τῆς ἐπιστήμης τῆς Θεολογίας, τό ὁποῖο ἀποτελεῖ ἰσχυρότατο
δεσμό τῆς σχέσης τῶν Λαῶν καί τῶν Ἐκκλησιῶν μας.

Αἰσθάνομαι ὡς νά περιβάλλομαι ἀπό ἀχλύν, τήν ὁποία δημιούργησαν χρόνοι μακροί καί μορφές
ἀναλλοίωτες μέσα στό πέρασμα τῶν αἰῶνων. Μορφές καί γεγονότα, ὅπως τά τόσα καί τόσα πού
μας συνδέουν ἀδιάσπαστα μέ τήν ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ ἀγάπη, μέ τίς ἀγαθές σχέσεις καί τίς προσφορές
καί ἀπό τίς δύο πλευρές. Μορφές πνευματικές, τῶν ὁποίων ἔχομε σήμερα ἔλλειμμα, μέ ἀποτέλεσμα
οἱ ἄνθρωποι νά μὴν ἀκούουν τήν προσταγή τοῦ προφήτου λέγοντος: *«Παύσασθε ἀπό τῶν ἔρ-
γων ὑμῶν, τῶν παλαιῶν ἀμαρτιῶν, μάθετε καλόν ποιεῖν· ἔκκλινον ἀπό κακοῦ καί ποιήσον
ἀγαθόν· ἠγάπησας δικαιοσύνην, ἐμίσησας ἀνομίαν».*

Λέγεται συνήθως ὅτι οἱ σχέσεις τῶν δύο λαῶν μας σηματοδοτοῦνται ἀπό τήν στιγμή κατά τήν ὁποία
ὁ ρωσικός λαός ἀσπάσθηκε τόν Χριστιανισμό. Ἀλλά ἐπιτρέψτε μου νά εἰπῶ ὅτι οἱ σχέσεις τῆς Ἑλλά-
δας καί τῆς Ρωσίας στόν τομέα τοῦ πολιτισμοῦ, τῆς παιδείας καί τῶν διακρατικῶν σχέσεων εἶναι
τόσο μακροχρόνιες πού χάνονται στά βάθη τῶν αἰῶνων, ἤδη στούς ὀμηρικούς χρόνους, στό πλαίσιο
τοῦ Τρωικοῦ πολέμου καί τῆς Ἀργοναυτικῆς ἐκστρατείας.

Ὁ τρόπος ζωῆς, οἱ βάσεις τοῦ πολιτισμοῦ πού ἔθεσαν ἐκεῖνοι οἱ πρῶτοι ἐπισκέπτες, ἀρχικά, καί
ἄποικοι μέ τόν καιρό, ὀρισμένα στοιχεῖα ἀπό τόν ὁποῖο φέρνουν διαρκῶς στό φῶς οἱ ἀρχαιολογικές
ἀνασκαφές, μαρτυροῦν τήν παλαιότητα τῆς παρουσίας, στή γῆ τῆς σημερινῆς ρωσικῆς δημοκρατί-
ας, τοῦ ἀνήσυχου καί δημιουργικοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου, καί προοιωνίζουν τήν στερεότητα τῶν
σχέσεων πού ἔμελλαν νά προκύψουν στό μέλλον καί ὡς τίς ἡμέρες μας. Ὅσο κι ἂν φαίνεται ὑπερ-

βολή, οί δεσμοί μέ τόν τόπο προλείαναν μέ έναν άπερίγραπτο τρόπο τήν θέρμη, ή όποία διατηρεΐ ζωντανή καί άκμαία τήν σχέση μας.

Έξετάζοντας τίς ρίζες τών παραγόντων πού έδωσαν τή δυνατότητα στή Ρωσία νά κατακτήσει καί νά διατηρηθεΐ στή θέση πού έφθασε, μέ θαυμασμό καί σεβασμό παρατηρεΐται τό γεγονός, ότι τό Βυζάντιο, σέ μία έποχή πού πλέον ψυχωραγοΐσε, έπαιξε τόσο σπουδαΐο ρόλο στήν κατάκτηση αυτή, ώστε νά θεωρηθεΐ μία από τίς πιό σημαντικές, αν όχι καί ή σημαντικότερη συμβολή του Βυζαντινού Έλληνισμού στήν ιστορία τής νεότερης Εύρώπης.

Άλλά εύρισκόμενος στόν χώρο αυτόν αισθάνομαι τήν ανάγκη νά αναφέρω τό όνομα όρισμένων μεγάλων αλλά ταπεινών κατά τό φρόνημα άνδρών, ως μνημόσυνο για τά έργα τους πού έθεσαν τά θεμέλια στόν τόπο αυτό, για νά άνθήσει ή πίστη, ή παιδεία καί ό πολιτισμός. Η κληρονομιά πού άφησαν άποτελεΐ πηγή άστείρευτης γνώσης στους σπουδαστές τής Σχολής σας, μέ τό σκεπτικό ότι δέν έφείσθησαν ούτε τής ίδιας της ζωής τους, για νά έπιτελέσουν τό έργο τής πνευματικής καλλιέργειας τών νέων του τόπου.

Ό φωτιστής τών Ρώσων, μία από τίς σημαντικότερες μορφές του 16ου αΐωνα, ό Μάξιμος ό Γραικός, ό «Μακσίμ Γριέκ», όπως έμεινε γνωστός στή Ρωσία, ένας από τούς διαπρεπέστερους μοναχούς καί θεολόγους του 16ου αΐωνα, άπόστολος καί αναμορφωτής τής Ρωσικής Έκκλησίας. Φωτεινή μορφή, ό πρώτος όμολογητής καί όσιομάρτυρας τής Όρθοδοξίας στή Ρωσία. Στόν πρόλογο τών Απάντων του, πού είχε εκδώσει ή Θεολογική Ακαδημία του Καζάν: *«Εΐς τοιαύτην δυσχερή έποχήν άφίκετο εις τά καθ' ήμᾶς έξ Ελλάδος ό διάσημος οΐτος άνήρ. Εν τῷ προσώπῳ αΐτου ή όρθόδοξος Ελλάς παρέσχεν εις τήν ήμετέραν εκκλησίαν τήν μάλλον επίκαιρον βοήθειαν υπέρ τής πίστεως, τήν όποίαν παρέδωκεν εις αΐτην καί ήτις κατά τούς χρόνους εκείνους ήρξατο κινδυνεύουσα... Διά τά μεγάλα του έργα τόν άντήμειψαν διά δεινών, διωγμών καί μακροχρονίου έγκαθειρίξεως...»*.

Τόν Άπρίλιο του 1649 ή ρωσική κυβέρνηση ίδρυσε στή Μονή Τσουντόβ, στήν καρδιά του Κρεμλίνου, τό πρώτο ελληνικό σχολείο, τό σχολείο του Άρσένιου, τήν «Έλληνολατινική Σχολή του Κρεμλίνου». Ό Άρσένιος, έλληνας λόγιος της Διασποράς του 17ου αΐωνα, έδρασε στήν Ρωσία κατά τόν 17^ο αΐωνα καί έγινε γνωστός ως Άρσένιος ό Γραικός, ό τρίτος στόν χώρο τών γραμμάτων καί τής τέχνης τής Ρωσίας πού φέρει τήν προσωνυμία «Γραικός». Πρόκειται για προσωπικότητα όχι πολύ γνωστή στό εύρύ κοινό, πού εργάστηκε στή Μόσχα σέ έποχή άμφισβητήσεων, πειραματισμών καί ανακατατάξεων, ή όποία όδήγησε τελικά στήν έποχή του Μεγάλου Πέτρου.

Ήταν 6 Μαρτίου του 1685, όταν δυό άδελφια από τήν Κεφαλονιά, ό Καλλίνικος καί ό Άρσένιος, οί άδελφοί Λειχούδη, πού είχαν σπουδάσει σέ φημισμένους δασκάλους τής Βενετίας καί τής Πάδοβας, έφθασαν μετά από περιπέτειες δύο έτών στή Μόσχα, άποφασισμένοι νά πραγματοποιήσουν

τήν υπόσχεση πού είχαν δώσει στον Πατριάρχη Ἱεροσολύμων Δοσίθεο τόν Νοταρά, νά βοηθήσουν στήν παιδεία τῆς Ρωσίας, ὀργανώνοντας ἀνώτατη σχολή γιά σπουδές στήν ἑλληνική γλώσσα. Πράγματι, ἴδρυσαν ἐκεῖνη τήν ἴδια χρονιά τή Σλαβο-Γραικολατινική Ἀκαδημία πού παρείχε ἀνώτατη παιδεία στή Ρωσία, αὐστηρά προσηλωμένη στήν Ὁρθοδοξία. Εἶναι ἡ Θεολογική Σχολή τῆς Μόσχας, πού βρίσκεται ἀπό τόν 19ο αἰώνα ἐδῶ, στήν ἱστορική Λαύρα τοῦ Ἁγίου Σεργίου, στή βάση τῆς δομῆς τῆς ὁποίας ἐξελίχθηκαν κατόπιν οἱ νεότερες θεολογικές σχολές τῆς Ρωσίας.

Ἡ σημασία τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Μόσχας εἶναι ἰδιαίτερα πολύτιμη στίς ἀρχές τοῦ 20^{οῦ} αἰώνα, ὅταν οἱ πολιτικές μεταρρυθμίσεις ἐκείνων τῶν χρόνων ἐπηρέαζαν φυσικά καί τίς Θεολογικές Σχολές, καί ἀντικατοπτρίζεται στά λόγια τοῦ διευθυντῆ της, ἐπιστήμονα καί ταυτόχρονα ἀσκητῆ, ἀρχιεπισκόπου Θεοδώρου Ποζντεβσκί, ὁ ὁποῖος ἔλεγε ὅτι *«σὸν ἐκκλησιαστικό χώρο μπορεῖ καί πρέπει νά ὑπάρχει μία σπουδαιότατη μεταρρύθμιση, ἢ μετάνοια καί ἢ προσευχή. Τά ἄλλα πράγματα, τά ὁποῖα εἶναι ἐπίσης χρήσιμα, θά πηγάζουν ἀπό αὐτήν τήν χαριτωμένη μεταρρύθμιση τοῦ πνεύματος»*.

Συγχωρήστε μου τήν ἀναφορά σέ πρόσωπα καί πράγματα, τά ὁποῖα ἀσφαλῶς γνωρίζετε. Αὐτό πού ἤθελα νά ἐκφράσω μέ αὐτήν τήν ἀναδρομή εἶναι τό γεγονός, ὅτι σέ καιρούς δύσκολους, ἀνθρωποδικοί μας καί δικοί σας, Ἕλληνες ὑπόδουλοι καί Ρώσοι πού διψοῦσαν γιά μόρφωση, πάσχιζαν μέ μεγάλες δυσκολίες καί ἐλλείψεις καί θυσίες καί κινδύνους, νά ἐμπεδώσουν τήν παιδεία σὸν τόπο αὐτόν. Σήμερα, πού τά ἀγαθὰ καί ἡ παιδεία καί ὁ πολιτισμός ἔχουν φθάσει στίς ἄκρες τῆς οἰκουμένης, σήμερα ὑπάρχει ἀπερίγραπτη πνευματική ἔνδεια, πού ὀδηγεῖ τοὺς ἀνθρώπους σέ ἐξαθλίωση. Σεῖς πού συνεχίζετε σήμερα μέ δυναμισμό τό ἔργο ἐκείνων πού ἀναφέρθηκαν καί τῶν πολύ περισσότερων πού δέν ἀναφέρθηκαν, ἔχετε ἓνα πεδίο εὐρύ καί θεοφιλές.

«Οἶδα δὲ ἀκριβῶς», παρατηρεῖ Συμεών ὁ Νέος Θεολόγος, *«ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν οὐχὶ τὸν λέγοντα μακαρίζει μόνον, ἀλλὰ τὸν πρὸ τοῦ εἰπεῖν καὶ πράξαντα.*

“Μακάριος γάρ”, φησὶν “ὁ ποιήσας καὶ διδάξας· οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν”. Τοῦ γὰρ τοιοῦτου διδασκάλου καὶ οἱ μαθηταὶ ἀκούοντες, μιμεῖσθαι αὐτὸν γίνονται πρόθυμοι καὶ οὐ τοσοῦτον ἐκ τῶν ἐκείνου λόγων δέχονται τὴν ὠφέλειαν, ὅσον ἀπὸ τῶν καλῶν αὐτοῦ πράξεων διεγείρονται καὶ τὰ αὐτὰ ποιεῖν ἀναγκάζονται».

Ἔχομε ἀνάγκη ἀπὸ δασκάλους καί παιδεία. Οἱ δυσκολίες τῶν καιρῶν ὅπωςδήποτε, ὅσο κι ἂν εἶναι μεγάλες, δέν εἶναι ἴδιες μέ ἐκεῖνες τῶν πρώτων χρόνων. Ὁ Ἱερός Χρυσόστομος ἔλεγε ὅτι *«Καθάπερ γὰρ ἡ γῆ ἢ ἄψυχος, ἢ ἀκίνητος, ἐνεδυναμώθη τῷ θελήματι τοῦ Θεοῦ, καὶ τοσαύτα ἐξ αὐτῆς τὰ θαύματα γέγονεν, οὕτω καὶ τοῦ Πνεύματος τῷ ὕδατι παρόντος, τὰ παράδοξα καὶ λογισμὸν ὑπερβαίνοντα εὐκόλως πάντα γίνεται»*. Τό Ἅγιο Πνεῦμα κραταιώνει τήν ἀνθρώπινη προσπάθεια, ὅπου αὐτή τό ἐπικαλεῖται. Μὴν πτοεῖσθε, λοιπόν, ἀλλά ἔχετε πίστη σὸν Θεό.

Σας εύχομαι από καρδίας καλή έπιτυχία στο έργο σας».

Μετά τη λήξη της διαλέξεως ο Προκαθήμενος της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ελλάδος απάντησε στις ερωτήσεις των ιεροσπουδαστών.

Ακολούθησε η ανταλλαγή ενθυμίων.

Εν συνεχεία η αντιπροσωπεία επισκέφθηκε το εργοστάσιο εκκλησιαστικών ειδών «Σόφρινο», όπου έτυχε θερμής υποδοχής από τον Διευθυντή και το προσωπικό του.

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/54111/>